

Τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ ἀπό τήν πρώτη στιγμή τῆς ἐξαγγελίας του ἀπό τό πανάγιο στόμα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ μας εἶναι διαρκῆς πρόσκληση μετανοίας: «μετανοεῖτε καί πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ» (Μάρ. 1, 15). Ἐκτοτε ἡ θεανθρώπινη πρόσκληση γιά ἀκολουθία μαθητείας καί ζωῆς περνᾷ μέσα ἀπό τό γεγονός τῆς μετάνοιας. Ἡ μετάνοια σάν ὑπαρξιακή ἀλλαγὴ τῆς νοοτροπίας τοῦ κάθε ἀνθρώπου πού ἐκδέχεται τόν Ἰησοῦ Χριστό γιά σωτήρα του.

Τελικά μέσα ἀπό τή μετάνοια ἡ ὁποία εἶναι ἓνα ἠθικό γεγονός, καί ὄχι ψυχολογικό, κτίζουμε τήν ὑπαρκτική μας ἀλλοίωση σάν μεταμόρφωση τοῦ ἥθους μας. Καί μέσα ἀπό τή βίωση τῶν πραγματικῶν της διαστάσεων ἐπανευρίσκουμε τήν ἀλήθεια τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί τήν ἐπίγνωση τῆς ἀλήθειας τοῦ Θεοῦ. Εἶναι χαρακτηριστικό ἐν προκειμένῳ τό σχόλιο τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ: «διὰ τήν ἀλήθειαν ἐστὶν ἡ ἀρετὴ, οὐ διὰ τήν ἀρετὴν ἡ ἀλήθεια». Ἀμαρτίες, καί ἀπογοητευτικές πτώσεις, συνοδεύουν τόν μεταπτωτικό ἄνθρωπο, ἐνῶ ἡ ἐπίγνωσή τους καί ἡ ἀπαγγίστρωσή μας ἀπ' αὐτές, ἀποτελοῦν τόν τρόπο ὑάρξεως τοῦ ἐν Χριστῷ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καί τό μέτρο γιά τήν ὑποδοχή τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Στό πλαίσιο ἀκριβῶς αὐτό λειτουργεῖ ἡ περίφημη παραβολή τοῦ ἀσώτου.

Ἡ ἔνταξη τοῦ ἀνθρώπου στήν ἐκκλησιαστική ζωή εἶναι μιά ἔμπρακτη φανέρωση τῆς ἀλήθειας, πού ἐκφράζει ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία, σάν ὁ ὅλος Χριστός, *totus Christus*, ἡ ὁποία μέ τό θεανθρώπινο χαρακτήρα της, ὁδηγεῖ ἀπό τήν ἀπογοήτευση τῆς πτώσεως, στή μεταμόρφωση τοῦ εἶναι μας καί ἀπό τήν πίκρα τῆς γεύσεως τοῦ θανάτου, στή μετοχή στό ἀνέσπερο φῶς τῆς Ἀναστάσεως.

Ὁ θάνατος μόνο μέσα ἀπό τή μετάνοια μπορεῖ νά ἀναμετρηθεῖ μέ τή χαρά Ἀναστάσεως. Ὅποιος ἐντάσσεται στήν Ἐκκλησία χρειάζεται ἐντονο πνευματικό ἀγώνα γιά νά διατηρεῖ τή ζωντάνεια πού πρέπει νά ἔχει τό ἐνεργό μέλος της. Μιά τυπική παρουσία στήν Ἐκκλησία δέν μᾶς προσφέρει τό οὐσιῶδες, πού ἀναζητᾷ ἡ καρδιά μας. Ἡ ἀληθινὴ μετάνοια φέρνει τήν ἐπίγνωση, ὅτι μέ τόν Θεό πού μᾶς χωρίζει ἄβυσσος, γίνεται ἡ ματαμορφωτικὴ γέφυρα γιά νά ἐπανακάμψουμε κοντά του καί ὄχι μόνο, ἀλλὰ καί νά ξαναντυθοῦμε τήν πρώτη στολή, πού μᾶς κάνει οἰκείου στό Θεό.

Ἡ λειτουργικὴ περίοδος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς πού τούτη τήν ἐποχὴ βιώνει τό πλήρωμα τῶν πιστῶν, εἶναι τοποθετημένη τόσο ἀριστοτεχνικά ἀπό τήν Ἐκκλησία, ὥστε νά μᾶς θυμίζει τήν ἐγρήγορση, πού χρειαζόμαστε. Καί πού μᾶς διατηρεῖ στή συνεχή μετάνοια. Ἡ βίωση της εἶναι προσπάθεια ζωῆς γιά νά ἀποκτήσουμε τήν ἐμπειρία τῆς μεταμορφώσεώς μας.

Εὐκόλα διαπιστώνουμε τή διαρκῆ προτροπὴ πού μᾶς ἀπευθύνει ἡ Ἐκκλησία τίς ἡμέρες αὐτές. Οἱ λειτουργικὲς προσευχὲς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς εἶναι ἓνα κάλεσμα γιά τή βίωση τῆς μετάνοιας καί τῆς ἀποβολῆς τῆς πνευματικῆς νωθρότητος. Οἱ ὕμνοι, τὰ ἀναγνώσματα, οἱ γονυκλισίες, ὅλη ἡ λειτουργικὴ ζωή βοηθάει στήν ἀλλαγὴ τῶν διαθέσεων μας, στή συνειδητοποίηση τῆς ἀνάγκης τῆς μετανοίας καί τῆς ἐπιστροφῆς μας στό πατρικό σπίτι, στήν ἀγκαλιά τοῦ Θεοῦ Πατέρα.

Ὅλη ἡ πνευματική ἀτμόσφαιρα τῆς Τεσσαρακοστῆς στοχεύει νά μᾶς βοηθήσει νά ἐπικεντρώσουμε τή σκέψη μας ὅχι σέ κάποιες παραβάσεις ἐνός κώδικα συμπεριφορᾶς, ἀλλά στήν ἐπίγνωση τῆς ἀμαρτωλότητος τῆς φύσεώς μας, τῆς πνευματικῆς μας ἔνδειας, πού ἡ ἀμαρτία σάν ἀρπακτικό ἀποστερεῖ. Μετάνοια δέν εἶναι μόνο ἀπλή παράβαση κάποιων δεοντο-λογικῶν κανόνων, ἀλλά ἀποτελεῖ τήν ἔμπρακτη ἄρνησή μας νά εἴμαστε εἰκόνα καί δόξα, δηλαδή φανέρωση τοῦ Θεοῦ.

Τό στοιχεῖο ἐκεῖνο πού κάνει τή μετάνοια πράξη ἱερή καί ἀπροσπέλαστη στά κριτήρια τῆς καθημερινῆς συμβατότητος εἶναι ἡ αἴσθηση τοῦ μεγέθους τῆς δικῆς μας ἀμαρτίας, μέ τήν αἴσθηση τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ: *«ἀμαρτιῶν μου τά πλήθη καί κριμάτων σου ἀβύσσους τίς ἐξιχνιάσει ψυχρῶστα Σωτήρ μου»*. Ἡ ἀνεξιχνίαστη ἀμετρία τῶν δυό αὐτῶν ἀβυσσαλέων μεγεθῶν, ἀμαρτίας τοῦ ἀνθρώπου καί ἐλέους τοῦ Θεοῦ, ἀδιάστατα τελικά ὅρια τῆς ἀλήθειας τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ἀναδύονται μέσα ἀπό τό γεγονός, πού συνιστᾷ ἡ μετάνοια. Ἄν μάλιστα μπορούσαμε, ἔστω καί μιά φορά στή ζωή μας, νά δοῦμε τήν πραγματικότητα πού συνιστᾷ ἡ βίωση τῆς μετανοίας, τότε θά μπορούσαμε νά ἀντιληφθοῦμε, ὅτι ἀξίζει νά προσκομίσουμε τήν ἀποστοχία μας μέ τήν πράξη αὐτή στό Θεό μας, ὥστε νά γινόμαστε τό φανέρωμα τῆς θείας δόξας.

Μέσα ἀπ' αὐτό τό σωστικό δρόμο ἐπαναπροσδιορίζουμε τήν προσωπική μας ταυτότητα, πού σέ τελική ἀνάλυση εἶναι ἡ ἀποκατάσταση τοῦ *«κατ' εἰκόνα»* στήν προσωπική μας ζωή. Κάτω ἀπ' αὐτή τήν προοπτική, ἡ μετάνοια δέν εἶναι κάτι πού ἔχει βραχεῖα διάρκεια, ἀλλά εἶναι ἐνέργεια διά βίου, πού τελικός της σκοπός εἶναι ἡ ἐνχρίστωσή μας.

Ἡ περίοδος αὐτή πού διαρκεῖ ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή προσφέρεται γιά νά ὀδηγήσουμε τά βήματά μας στό *«λόγιον»* τοῦ Θεοῦ, στό ἄνοιγμα τῆς καρδιᾶς ἐξαγορεύοντες στόν πνευματικό μας πατέρα τά *«κεκρυμμένα»* της. Ὁ πνευματικός μας μέ τή διάκριση πού ἔχει, τήν ἀνθρωπογνωσία, καί προ πάντων χειραγωγούμενος ἀπό τή Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, θά ψαύσει τίς σκληρυμένες ὀχυρώσεις τῆς ἀτομικῆς μας αὐτάρκειας, ἀλλά καί τούς κρυμμένους στεναγμούς τῆς καρδιᾶς μας γιά τήν ἀλήθεια τῆς ζωῆς. Ἡ ἐξαγόρευση μας στόν πνευματικό μας πατέρα γίνεται τελικά μιά ἀτέλεστη πορεία αὐτογνωσίας, καί σπουδή ἐμπειρική τῆς τραγικότητος τῆς δῆθεν αὐτάρκειας τοῦ προσώπου μας τῆς πτώσεως μας καί τῆς μεταμορφώσεώς του σέ μιά εὐφρόσυνη ἀγαλλίαση, ὅταν *«τὴν πανέορτον καί φωταυγὴν νύκτα τῆς λαμπροφόρου ἡμέρα τῆς ἐγέρσεως Χριστοῦ»* κοινωνήσουμε τό *«ὑπὲρ ἡμῶν ἀχθέν σφάγιον»* γιά νά μὴν πεθαίνουμε, ἀλλά νά ζήσουμε στόν αἰῶνα.

- Ναί, *«ἰδού καιρός εὐπρόσδεκτος, ἰδού καιρός μετανοίας»*.